

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 21Cob/194/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2106223840
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Božena Husárová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2106223840.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Boženy Husárovej a členov JUDr. Róberta Foltána a JUDr. Ľubomíra Bundzela v právnej veci žalobcu: BYVA, s.r.o., Hurbanova 21, Piešťany, IČO 34100938 zastúpený advokátom JUDr. Milanom Kuhajdom, Vajanského 54, Piešťany proti žalovanému: Mgr. S. Z., T. XX, N., zastúpený spoločnosťou PERSPECTA Legal, s.r.o., Tomášikova 23/C, Bratislava, o zaplatenie 1 953,99 € (58 866,- Sk) s prísl., o odvolaní žalobcu a odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č.k. 6Cb/67/2008-186 zo dňa 23.4.2013 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v časti uloženej povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi istinu 450,45 € p o t v r d z u j e, v ostatnej časti istiny, v zamietajúcej časti a v časti uloženej povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1 953,99 € od 10.6.2006 do zaplatenia z r u š u j e a vec vracia prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa rozsudkom napadnutým odvolaniami účastníkov uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1 953,99 € s 5% úrokom z omeškania od 10.6.2006 do zaplatenia, vo zvyšku žalobu zamietol a k trovám konania uviedol, že u nich rozhodne podľa § 151 ods. 3 O.s.p. samostatne uznesením.

Rozhodol tak na základe vykonaného dokazovania k návrhu, ktorým žalobca žiadal uložiť žalovanému povinnosť zaplatiť sumu 1 953,99 € s 5% úrokom z omeškania ročne od 10.6.2006 do zaplatenia s poukazom na to, že na základe Zmluvy o dielo uzatvorenej dňa 18.4.2006 vykonal pre žalovaného ako objednávateľa úpravu čelnej fasády polyfunkčného domu na ul. T. č. XX v N., za ktoré dielo si uplatnil nárok na úhradu ceny faktúrou č. 2006/10 vo výške 213.856,- Sk, z ktorej mu žalovaný uhradil sumy iba časť vo výške 155 000,- Sk s tým, že v ostatnom považuje nárok žalobcu za nedôvodný a cenu, ktorú si za vykonané dielo uplatňuje za vysokú.

Súd prvého stupňa vypočul účastníkov, oboznámil sa s pripojenými listinnými dôkazmi i znaleckým posudkom vyhotoveným znalcom Ing. Antonom Fuzákom č. 45/2011 a skonštatoval, že dňa 18.4.2006 uzatvorili účastníci konania zmluvu o dielo podľa ustanovenia § 536 a nasl. Obchod.zák., na základe ktorej žalobca pre žalovaného dielo zhotovil v súlade s cenovou ponukou, ktorou bola určená cena diela vo výške 187 765,- Sk vrátane DPH. V zmluve o dielo si strany zároveň vymienili, že takto určená cena nie je cenou konečnou, ale bude upresnená podľa skutočne vykonaných prác, nezaručuje sa jej úplnosť a zhotoviteľ sa môže domáhať jej primeraného zvýšenia, ak sa pri vykonávaní diela objaví potreba realizácie do rozpočtu nezahrnutých prác, ktoré neboli predvídané v čase uzavretia zmluvy. Žalovaný na rubovú stranu označenú č. 2 dopísal, že cena za zhotovené dielo bude určená podľa celkovej výmery fasády, ktorú na vlastné náklady podľa projektu Ing. J. zabezpečiť žalovaný.

V konaní vykonané znalecké dokazovanie preukázalo, že cena, ktorú si žalobca uplatňoval za vykonané práce vzhľadom na rozsah skutočne vykonaných prác zodpovedá obvyklým cenám v čase a mieste a podľa znaleckého posúdenia by predstavovala čiastku 217 304,60 Sk, oproti čomu žalobca žiadal iba sumu 213 866,30 Sk.

Po zhodnotení z konania vzídených skutočností a ich právnom posúdení súd prvého stupňa mal za preukázané, že žalobca fakturoval a uplatňoval si voči žalovanému cenu za skutočne vykonané práce v obvyklej výške a nárast ceny oproti pôvodne dohodnutej bol spôsobený zvýšenými nákladmi pri výkone prác, konkrétne za zapožičanie lávky na opravu fasády bočnej steny, čo bola nepredvídateľná okolnosť v čase uzavretia zmluvy, ako vyplýva z bodu 11 zmluvy o dielo, v ktorom takáto možnosť navýšenia ceny bola účastníkmi dohodnutá.

Súdom prvého stupňa vykonané dokazovanie preukázalo existenciu vedomosti žalovaného o zvýšených nákladoch súvisiacich so zabezpečením inej ako pôvodne určenej lávky, i keď nebola táto cena zahrnutá do rozpočtu a išlo o činnosť, ktorá nebola predvídateľná v čase uzatvorenia zmluvy. Na tento skutkový stav prvostupňový súd aplikoval ust. § 547 ods. 2,3 Obchod.zák. s tým, že zvýšenie ceny je primerané a žalovaný o tejto potrebe mal vedomosť.

Žalobca si uplatňoval i zaplatenie ceny za vykonané práce navyiac, ktoré vykonal na základe požiadaviek žalovaného, ktoré spočívali vo vykonaní náterov kovových konštrukcií v hodnote 3 781,20 Sk, klampiarske práce v hodnote 2 752,50 Sk a opravy ostenia výkladov v hodnote 3 996,60 Sk všetko bez DPH. Rozpočet týchto navyiac prác a súpis skutočne vykonaných prác vyplýval zo znaleckého posudku. Súd zvýšenie nákladov z dôvodu vykonania prác, ktoré neboli zahrnuté do rozpočtu a v čase zmluvy ani neboli predvídané aplikoval ust. § 549 Obchod.zák., podľa ktorého sa jednalo o rozšírenie diela, ktoré bolo dohodnuté až po uzavretí zmluvy a v takom prípade má žalobca nárok na zaplatenie ceny primerane zvýšenej, ktorý nárok mu v rozsahu žaloby priznal a žalovaného k povinnosti doplatiť žalobcom i nezaplatený zvyšok ceny diela zaviazal.

Po začatí konania v danej veci súd zistil, že žalobca podal dňa 8.12.2010 na Okresnom súde Piešťany i ďalšiu žalobu vedenú pod sp.zn. 5C/70/2011, ktorou sa domáhal zaplatenia sumy 1 200,96 €, ktorá predstavovala kapitalizovaný úrok z omeškania vo výške 0,05% denne zo sumy 1 954 € od 10.6.2006 do 30.11.2010, ktorý si žalobca nedopatrením neuplatnil v tomto konaní, v ktorom požadoval iba úrok z omeškania vo výške 5%, preto sa tohto nároku domáhal samostatnou žalobou.

Súd prvého stupňa s poukazom na to, že obe konania sa týkajú totožných účastníkov a skutkovo spolu súvisia, z dôvodu hospodárnosti ich spojil na spoločné konanie a ďalej ich viedol pod sp.zn. 6Cb/67/2008. Na pojednávaní dňa 4.4.2013 súd pripustil zmenu návrhu, podľa ktorej žalobca žiadal zaviazat žalovaného k zaplateniu sumy 1 953,99 € s 0,05% úrokom z omeškania denne zo sumy 6232,65 €. Proti plneniu vyplývajúcejmu z tejto zmeny návrhu vzniesol žalovaný námietku premlčania, ktorú súd prvého stupňa podľa § 387 ods. 1,2, § 388 ods. 1 a § 391 ods. 1, § 392 ods. 1 a § 397 Obchod.zák. akceptoval a nárok na zaplatenie úroku z omeškania z dôvodu uplynutia štvorročnej premlčacej doby, ktorá začala plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy sa mal záväzok plniť, t.j. odo dňa 10.6.2006 uplynula 9.6.2010 zamietol. Žalovaný sa so splnením svojej povinnosti dostal do omeškania, preto podľa ust. § 365 Obchod.zák. a v spojení s § 369 ods. 1 Obchod.zák. súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania v rozsahu ako sa ich domáhal žalobca pôvodne a to vo výške 5% ročne z dlžnej sumy.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podali v zákonnej lehote odvolanie žalobca i žalovaný.

Žalobca namietal nesprávnosť rozhodnutia o zamietnutí úroku z omeškania požadovaného vo výške 0,05% denne a žiadal, aby mu tento nárok odvolací súd priznal, pretože nárok sa premlčuje po štyroch rokoch, z toho dôvodu mal prvostupňový súd priznať úrok z omeškania vo výške 0,05% denne odo dňa 8.12.2006 do zaplatenia s tým, že k jeho premlčaniu došlo v období od 10.6.2006 do 8.12.2006, za ktoré obdobie má žalobca nárok na 5% úrok z omeškania.

Žalovaný v odvolaní žiadal odvolací súd, aby rozhodnutie súdu prvého stupňa v časti uloženia povinnosti zaplatiť žalovanú istinu s príslušenstvom zmenil a žalobu zamietol.

V dôvodoch odvolania poukázal na to, že skutkové zistenia vykonané prvostupňovým súdom sú nesprávne a nemajú oporu vo vykonaných dôkazoch, keď súd prvého stupňa negoval ust. § 547 ods. 6 Obchod.zák., nakoľko dôkazné bremeno súvisiace s dodržaním postupu podľa tohto ustanovenia v tam uvedenej prekluzívnej lehote zaťažuje zhotoviteľa, teda žalobcu, ktorý bol povinný preukázať, že žalovaného ako objednávateľa o potrebe zvýšenia ceny informoval, túto oznamovaciu povinnosť si, ale žalobca bez zbytočného odkladu nespĺnil, z toho dôvodu mu nárok na zvýšenie ceny diela zanikol. Žalobca žalovanému potrebu prekročenia rozpočtovej sumy neoznámil, teda k tejto skutočnosti neunesol dôkazné bremeno a nárok na takto zvýšenú cenu mu potom ani nemohol vzniknúť.

Odvolačný súd vec prejednal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a podľa § 214 ods. 2 O.s.p. o odvolaniach rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania rozsudkom podľa § 156 ods. 1,3 O.s.p., ktorý verejne vyhlásil, keď miesto a čas verejného vyhlásenia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Trnave v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Účastníkov konania ani ich právnych zástupcov o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku osobitne elektronickými prostriedkami neupovedomoval, pretože o túto možnosť nepožiadali (§ 45 ods. 4 O.s.p.).

V súvislosti s podanými opravnými prostriedkami odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že rozsah prieskumu vykonaného v rámci odvolacieho konania je zásadne daný odvolaním (§ 212 ods. 1 O.s.p.), podľa ktorého je odvolací súd viazaný návrhom odvolateľa, ktorý zahŕňa v sebe jednak kvalitatívnu ako i kvantitatívnu stránku a sám odvolateľ si spravidla určuje rozsah, v akom má byť napadnuté rozhodnutie odvolacím súdom preskúmané a dôvody, z ktorých má byť preskúmané.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolačný súd poukazuje i na uznesenie Ústavného súdu SR spis. zn. II ÚS 78/2005 podľa ktorého „odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, pokiaľ zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúma v odvolacom konaní“.

Dokazovanie v rozsahu vykonanom prvostupňovým súdom odvolací súd považuje za dostatočné, v ktorom sa prvostupňový súd podrobne zaoberal všetkými v konaní zistenými skutočnosťami, tieto správne jednotlivo i v ich vzájomnej súvislosti vyhodnotil a právny záveru, ku ktorému dospel a ktorý vyjadril vo vyhlásenom výroku rozsudku je správny, dostatočne kvalifikovane odôvodnený a odvolací súd sa s ním stotožňuje.

Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia prvostupňového súdu odvolací súd poukazuje na to, že nárok na zaplatenie sumy vo výške 450,45 € (13 570,30 Sk) je navýšenie v súvislosti s potrebou vykonať tie činnosti, ktoré neboli predvídateľné v čase uzavretia zmluvy a neboli zahrnuté do rozpočtu, (zabezpečenie lávky namiesto lešenia), o ktorých ako preukázalo súdom prvého stupňa vykonané dokazovanie preukázateľne žalovaný vedel, preto jeho tvrdenia o tom, že pre potrebu takéhoto navýšenia mal žalobca bez zbytočného odkladu potrebu žalovanému oznámiť, inak mu takýto nárok zaniká je z hľadiska skutkových zistení irelevantné. Prvostupňový súd všetky zistené skutočnosti správne vyhodnotil, právne posúdil, preto v tomto rozsahu žalovanej istiny odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 219 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Okrem toho však súčasťou žalovaného nároku bolo i plnenie vo výške 415,95 eur (12 531,- Sk) cena za práce navyše vykonané žalobcom - zhotoviteľom, ktoré neboli v rozpočte zahrnuté a netvorili ani predmet zmluvy o dielo. Súd prvého stupňa uvedené práce považoval za rozšírenie diela a aplikoval na ne právnu úpravu uvedenú v ust. § 549 Obchod.zák. S takýmto právnym posúdením sa odvolací súd nestotožňuje vzhľadom k tomu, že účastníci konania si v zmluve o dielo uzatvorenej dňa 18.4.2006 vymienili, že všetky zmeny zmluvy sa musia uskutočniť v písomnej forme, teda k zmene záväzku nemôže dôjsť iba ústnou formou (§272 ods. 2 Obchod.zák.). Ak prvostupňový súd aplikoval ust. § 549 Obchod.zák. musel mať preukázané, že táto podmienka bola účastníkmi splnená, čo vykonané dokazovanie zatiaľ nepreukazuje. Z uvedeného dôvodu v tejto časti odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že prvostupňový súd v tejto súvislosti musí doplniť

dokazovanie a zistené skutočnosti následne správne právne posúdiť, pretože podľa ustanovenia § 263 Obchod.zák. sa zmluvné strany nemôžu dohodnúť na vylúčení ustanovenia § 272 Obchod.zák., ktoré práve v ods. 2 písomnú formu vyžaduje a čomu svedčí i znenie zmluvy o dielo. Ak takáto zmena zmluvy nebude preukázaná a žalobca pre žalovaného predmetné práce vykonal, čo žalovaný ani nepopieral, musí prvostupňový súd tieto skutočnosti posúdiť pri použití inej právnej kvalifikácie, prípadne ustáliť, či nedošlo k uzatvoreniu prípadne ďalšej zmluvy o dielo ústnou formou a následne o nich rozhodnúť.

V súvislosti s rozhodnutím súdu prvého stupňa o nároku na úroky z omeškania odvolací súd dáva do pozornosti prvostupňového súdu, že žalobca žiadal k žalovanej istine priznať úrok z omeškania vo výške 5% z dlžnej sumy ročne. Ďalším návrhom zapísaným pod spis. zn. 5C/70/2011 požadoval priznať úrok z omeškania vo výške 0,05% z dlžnej sumy v kapitalizovanej forme vypočítaný pevnou sumou 1 200,96 €, ktorá istina vlastne predstavovala samostatný žalobný nárok a z ktorej bol žalobcovi i vyrubený súdny poplatok za podanie žaloby. Úrok z omeškania žalovaný pevnou sumou bol samostatným predmetom žaloby, s ktorými skutočnosťami sa prvostupňový súd vôbec nevysporiadal, z toho dôvodu je rozhodnutie prvostupňového súdu o priznanom 5% úroku z omeškania a zamietajúcom úroku z omeškania nepreskúmateľné a zmätočné. Okrem toho odvolací súd uvádza, že právo na úrok z omeškania je právom, ktoré sa premlčuje za každý deň samostatne v súvislosti s ust. § 391 ods. 1 Obchod.zák. a veriteľ si môže uplatniť právo na úrok z omeškania za každý nasledujúci deň omeškania dlžníka, kedy zároveň ku každému dňu porušenia povinnosti začína plynúť premlčacia lehota z takto vzniknutého práva z porušenia povinností k úroku z omeškania samostatne. Omeškanie je preto potrebné chápať a vykladať ako každodenné nové porušenie povinnosti dlžníka splniť záväzok z čoho vyplýva, že úroky z omeškania sa premlčujú vo všeobecnej štvorročnej premlčacej dobe (§ 397 Obchod.zák.), pričom sa ich možno úspešne domáhať v uzavretom časovom intervale ohraničenom 4 rokmi odo dňa podania žaloby i spätne, preto rozhodnutie prvostupňového súdu z hľadiska právneho posúdenia premlčania nároku na úroky z omeškania nie je správne a odvolací súd preto i v tejto časti rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods.1 pís.h/ O.s.p. zrušil a vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie, v ktorom súd prvého stupňa s poukazom na vyššie uvedené opätovne tento nárok posúdi a o veci rozhodne.

V novom rozhodnutí súčasne rozhodne i o náhrade trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Senátom odvolacieho súdu bolo toto rozhodnutie prijaté v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.